

NEWTONPLEIN,

*Cartesiusmonument, opgericht 1845,
onthuld 17 april 1914, ontworpen
door Alfred Emilion graaf van
Nieuwerkerke.*

La Haye, geboorteplaats van René Descartes (Renatus Cartesius) in het Franse departement Indre et Loire wenste een standbeeld van zijn grote zoon te bezitten en bestelde dit bij de beeldhouwer Emil van Nieuwerkerke, die het in 1845 gereed had.

Door toedoen van de kunstminnende koning Willem II kwam een bronzen afgietsel van het beeld eerder in La Haye, Nederland, te staan dan in het Franse stadje. De Koning kocht namelijk een kopie voor f 6000. Willem II plaatste zijn aanwinst in zijn tuin, het Willemspark, in de omgeving van de stallen (thans Willemskerk).

Na het overlijden van de Koning kocht de gemeente 's-Gravenhage in 1849 het park. De beelden op het terrein gingen mee over en Descartes belandde toen op de binnenplaats van de H.B.S. aan het Bleijenburg. In 1914 volgde weer een verhuizing, ditmaal naar het Newtonplein waar het anderhalve meter hoge beeld nog staat.

In zijn rechterhand houdt de wijsgeer een boek, naast hem liggen nog meer boeken met een globe. Aan de voorzijde van het bronzen voetstuk staat: Cogito ergo sum, ik denk, dus besta ik.

Descartes „bijna een landgenoot” heeft gewoond in Middelburg, Breda, Dordrecht, Amsterdam, Franeker, Deventer, Leeuwarden, Leiden, Utrecht, Egmond binnen, Egmond op den Hoef, Harderwijk, Amersfoort en Endegeest.